

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs III. Vtrum corpora obedient ad motum localem. articul. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](#)

frustra Deus Angelis potentiam ad id ipsum communicaret. Potest confirmari, quia effectus nequit produci nisi ab eo, quod vel formaliter, vel eminenter est tale: Angeli autem licet sint perfectiores rebus corporeis, non tamen videntur continere eas in se eminenter. Adde, Angelos esse alterius ordinis, neque in eis videri esse aliam potentiam per quam agant in res corporeas, quam potentiam motuum.

Angeli applicando actiua passus mira possunt efficere.

Licet autem Angeli non producant immediatè formas in materiam, applicando tamen actiua passus possunt medianitibus agentibus naturalibus eas producere. Quare cum optimè penetrerent naturas omnium rerum corporearum, miraque celeritate adducere possint agentia, quibus insunt variae virtutes, eaque passus applicare, diuidereque tam ea, quam passus in minutissimas partes, in eoque situ colligere agentia & patientia, ut fiat celerimè transmutatio: consequens profectò est, vt applicando actiua passus, possint mira quadam celeritate producere varios ac admirandos effectus. Atque hoc modo Magi Pharaonis demonum ministerio, serpentes, ranas, variisque alios effectus producebant. Quo loco obserua, Angelos sua arte, industria, ac vi, co pacto applicare posse varia agentia naturalia, vt secundum communem cursum naturæ, seclusa ea Angelorum industria, non valenter co modo concurrere, ac applicari. Hinc sequitur, interuentu artis, aque industria Angelorum, fieri posse insolitos effectus, qui miracula videantur, quosque agentia naturalia secundum communem cursum, vel quoad substantiam, vel quoad celeritatem, att modum non valeant producere: illi tamen re vera insunt virtute in ipsiusmodi agentibus naturalibus eo modo applicatis: neque Angelus per artem & applicationem aliud eis confert, quam conditionem sine qua illos non producentur. Atque hoc sanè est, quod Diuus Thomas hoc loco in responsione ad tertium intendit, ac docet. Comparat namque applicationem & artem Angelorum ad eos effectus, arti & applicationi qua coquus per ignem mediante arte effectum inducit, quem ignis solus non efficeret: neque enim coquus vim aliquam confert igni, sed modum & conditionem sine qua minimè effectum arte intentum produceret.

ARTICVLVS III.

Virum corpora obedient Angelis ad motum localem.

CONCLVSI O affirmat, estque communis inter Theologos. Est etiam Aristotelis, qui asseruit cœlos à substantiis separatis moueri localiter. Per vim namque, qua suam substantiam possunt localiter mouere transferendo eam de loco ad locum, possunt etiam imprimere impulsum corporibus, eaque localiter mouere.

ARTICVLVS IV.

Virum Angelii possint miracula facere.

Angelii propria virtute non edant miracula.

CONCLVSI O est. Angelii virtute propria non possunt miracula facere. Probatur quoniam miraculum propriè loquendo, est, quod fit præter ordinem,

A & suprà facultatem totius naturæ creatae: quare cum Angeli inter naturas creatas connumerentur, consequens profectò est, eos propria virtute facere non posse miracula. Confirmatur, quoniam miracula fiunt in confirmationem vera fidei: quia sunt suprà facultatem Angelorum: alioquin dæmones possent miracula patrare, atque adeò ea non esse sufficiens vera fidei testimonium. Possunt tamen Angelii sancti concurrere ad vera miracula, vel illa impetrando à Deo, vel ministerialiter aliquid ad verum miraculum perpetrando, vt in responsione ad primum ait D. Thomas.

B Sit secunda conclusio. Angeli, etiam mali, propria virtute naturali efficere possunt effectus admirandos, & novos, quorū causæ nobis sunt occulæ. Hæc patet ex dictis articulo secundo. Quare efficere possunt quædam, quæ apparentiam miraculorum habeant. Sic aduentus Antichristi futurus est in multis virtutibus, signis & prodigiis mendacibus secundum operationem Satanæ, vt habetur secunda ad Thessal. 2. Tempore enim illo Satanæ, qui modò ligatus est, solvetur modico tempore, vt Apocalypsis vigesimo habetur.

C QVÆSTIO CXI.

De actione Angelorum in homines.

ARTICVLVS I.

Virum Angelus possit illuminare hominem.

DOBVS modis potest Angelus illuminare homines. Primum est, obiecta eis exterius proponendo per voces, aut signa externa sensibilia vel quousque alio modo. Quo pacto Deus ministerio Angelorum legem docuit filios Israël per voces exteras, iuxta illud ad Hebreos secundo: *Si enim quis per Angelos dictus est sermo factus est firmus, & ad Galatas tertio de lege veteri dicitur, ordinata per Angelos in manu mediatoris, hoc est, Moysis, qui mediator & sequester erat inter Deum & populum: hoc eodem modo Angelus Gabriel certiore fecit Zachariam, non solum de conceptione & nativitate Ioannis Baptiste, sed etiam de sanctitate heroicâ, quam erat affecturus, & de munere, quod erat in Christi Domini aduentu obiturus: docuit etiam & instruxit Dominum nostrum circa mysterium incarnationis. Similiter alij Angelii, qui in corpore specie alii apparuunt, & cum eis locuti sunt, eos docuerunt.*

Secundus modus est, per visiones imaginarias effectas in sensibus internis, & cogitationes in eis excitatas, iuxta sensum quæst. 106. articulo secundo explicatum, laciisque explicadum articulis sequentibus. Non desunt qui affirment, Angelos per sui coniunctionem ad nostra phantasmatâ, atque ad cogitationes nostras internas vñ cum nostro intellectu agente posse adiuuare productionem specierum intelligibilium in intellectum possibilem, eaque ratione efficere, vt dilucidiores, puriores, ac perfectiores species producatur, quibus dilucidior, & melior intellectio fiat. Verum ego non existimo Angelum aliquod aliud lumen, aut aliquid aliud posse immediate efficere, ac infundere in intellectum nostrum possibilem, aut confortare illum interioris aliquo alio modo, sed hoc munus solius Dei esse.